

APPENDIKS 2

Fyns Amt
Natur- og Vandmiljøafdelingen

31. marts 2005
9-21-1-1999
GU/SVP

Redegørelse for revision af vandløbsregulativet for Odense Å (eksklusiv bilag).

1. Indledning

Trafik- og Miljøudvalget behandlede på mødet den 3. juni 2004 forslag til nyt vandløbsregulativ for Odense Å. Det blev besluttet at fremlægge regulativforslaget i offentlig høring sammen med to forslag til sejladsbestemmelser. Desuden blev det besluttet at afholde et offentligt møde.

Den offentlige høringsperiode for regulativforslaget og de to sejladsforslag udløb den 15. oktober 2004. Den 15. september 2004 blev der afholdt offentligt møde på Brobyværk Kro.

Der foreligger referat fra det offentlige møde den 15. september 2004, bilag 2.

2. Ændringer af det gældende vandløbsregulativ

Regulativforslaget er opbygget efter samme skabelon som det gældende regulativ. Vandløbsregulativet består dels af selve regulativteksten samt af syv bilag. Revisionen omfatter regulativteksten samt bilag 7, der er en redegørelse for regulativets grundlag og konsekvenser. De resterende bilag er hovedsagelig kort og tabeller med faktaoplysninger, som i nogen grad er blevet opdateret.

I lighed med tidligere regulativer, der er vedtaget af Trafik- og Miljøudvalget, er der sket en præcisering af regulativteksten. I forhold til gældende regulativ er der ændringer med hensyn til:

1. Vedligeholdelse: Vedligeholdelsesbestemmelserne er generelt præciseret, således at der udover faste terminer for grødeskæring også er angivet mål for skæringsbredden, samt mulighed for skæring i flere strømrender. Strømbredden er fastsat ud fra gældende praksis.

På den genslyngede strækning af Odense Å ved Tørringe Bæks udløb (se kortbilag 1 og 4) foreskriver regulativforslaget desuden en skånsom og begrænset vedligeholdelsespraksis. Det er af hensyn til opnåelse af et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv og genetablering af den naturlige balance mellem vandløbet og dets omgivelser. Det vurderes ikke at have en negativ effekt på afvandingsforholdene ud over, hvad lodsejerne er bekendt med som følge af vådområdeprojektet.

2. Kontrol af vandføringsevne: I det gældende regulativ for Odense Å var der alene krav om kontrol af vandføringsevnen i forbindelse med regulativrevision. Vandføringsevnen i Odense Å er dog på flere strækninger kontrolleret med mellemrum. I

regulativforslaget er der indført bestemmelse om kontrol af vandføringsevnen hvert 5. år.

3. **Krav til vandføringsevne:** Krav til vandføringsevne er beskrevet i vandløbsregulativet ved hjælp af kurver, der viser vandføringen (m^3/s) som funktion af vandstanden (m). Generelt er kravene til vandføringsevnen fastsat enten ud fra tidligere gældende regulativmæssig skikkelse eller ud fra målinger udført i 1980'erne. I regulativforslaget er kravene til vandføringsevnen på to uregulerede strækninger justeret, så de afspejler eksisterende forhold, (se kortbilag 1, 2 og 3). Desuden er kravene til vandføringsevnen på den genslyngede strækning af Odense Å fastlagt i overensstemmelse med rammerne for vådområdeprojektet.

3. Sejladsbestemmelser

Sejladsbestemmelser udgør en del af vandløbsregulativet for Odense Å. To forslag til sejladsbestemmelser for Odense Å har været i offentlig høring sammen med regulativforslaget.

De to forslag lyder således:

1. I perioden 1. juni - 1. oktober må der sejles med robåde, kanoer og kajaker på strækningen fra Erik Bøghs Sti op til Bellinge Bro. Amtet kan i særlige tilfælde og i begrænset omfang meddele tilladelse til sejlads på strækningen uden for denne periode. Dette forslag er identisk med de gældende sejladsbestemmelser.
2. I perioden 1. juni - 1. april må der sejles med robåde, kanoer og kajaker på strækningen fra Erik Bøghs Sti op til Bellinge Bro. Amtet kan i særlige tilfælde og i begrænset omfang meddele tilladelse til sejlads på strækningen uden for denne periode.
I perioden 1. oktober - 1. april må der sejles med robåde, kanoer og kajaker på strækningen fra Bellinge Bro op til gangbro ved Nørre Broby (st. 35,7 km).

De to forslag til sejlads er illustreret på kortbilag 5.

Lovgivning vedr. beskyttelse af natur- og vandområder

Odense Å er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde fra begyndelsen ved Arreskov sø og til Åsumbroen nedstrøms Odense by og igen på strækningen fra Kertemindevejen og til Odense Fjord. Udpegningsgrundlaget er arterne: Sump-Vindelsnegl, Tykskallet Malermusling, Bæklampret, Pigsmerling og naturtyperne Vandløb med vandplanter, Bræmmer med høje urter langs vandløb Riggær, Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, og Elle- og Askeskove ved vandløb. I 2003 blev den Tykskallet Malermusling for første gang siden 1991 igen registreret i Odense Å på strækningen fra Dalum til udløbet af Vittinge Å. Den findes på relativt dybt vand og i partier nærmest bredden.

Kravet om, at der ikke må ske væsentlig negativ påvirkning af områderne gælder også, når der udarbejdes regulativer, hvor der til lige gælder et krav om, at der skal redegøres for grundlaget for og konsekvenserne af regulativforslaget. Regulativernes bestemmel-

ser om bl.a. vedligeholdelse og sejlads skal således afspejle de krav til vandløbskvaliteten, der følger af udpegningen som internationalt naturbeskyttelsesområde.

I forbindelse med Trafik- og Miljøudvalgets behandling den 31. januar 2002 af forslag til sejladsbestemmelser forelå en redegørelse af 7. januar 2002, der bl.a. omfattede forholdet til beskyttelsen af vandløbet, herunder i relation til habitatbestemmelserne. Denne del af redegørelsen vedlægges som bilag 1.

Siden denne redegørelse blev udarbejdet er der sket visse ændringer i lovgivningen vedrørende beskyttelsen af natur- og vandområderne. Således er Lov om Miljømål og de nye bestemmelser i naturbeskyttelsesloven om Natura 2000-områder trådt i kraft. I forhold til tidligere fremgår det nu direkte af lovgivningen, at der ved udgangen af 2009 skal foreligge vedtagne Natura 2000-planer, der skal sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget.

I 2004 gav EU Kommissionen tilsagn om at medfinansiere et Vandmiljøplan II projekt på strækningen af Odense Å mellem Borreby og Nr. Broby. Projektet omfatter bl.a. en restaurering og gensnoning af Odense Å på ca.12 km og genskabelse af 349 ha med enge, våde enge og oversvømmede arealer. EU's tilsagn om medfinansiering udgør 50% af 28,7 mio. kr. Gennemførelsen af projektet vil bidrage til realisering af den kommende Natura 2000-plan.

4. Bemærkninger og indsigelser i tilknytning til regulativforslaget

Forslaget til revideret regulativ for Odense Å har været annonceret til offentlig fremlæggelse i 8 uger. Endvidere har det været sendt til udtalelse hos De Fynske Landboforeninger, Fyns Familielandbrug, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og samtlige kommuner langs vandløbet.

4.1 Indsigelser

Der er indkommet 10 indsigelser og bemærkninger, jfr. bilag 3:

Odense Kajakklub skriver i brev af 6. oktober 2004, at de kan gå ind for sejladsforslag 2, hvis der tilføjes, at man i perioden 1. oktober til 1. april tillige må sejle med kajakker fra Nr. Broby op til Hillerslev Bro.

Fyns Kajak Kreds angiver i deres brev af 7. oktober 2004, at de går ind for sejladsforslag 2, dog med den tilføjelse, at der tillige må sejles med kajakker fra Bellinge Bro op til Hillerslev Bro i perioden fra 1. oktober til 1. april.

Danmarks Idrætsforbund anfører i brev af 13. oktober 2004, at de støtter sejladsforslag 2, såfremt der tilføjes en mulighed for organiseret sejlads i kajakker fra Hillerslev Bro til gangbro ved Nørre Broby i perioden 1. oktober til 1. april, hvor passende vandløbsbredde og dybde er til stede. Danmarks Idrætsforbund bækker fuldt op om Fyns Kajak Kreds og Odense Kajakklubs fremsendte bemærkninger.

Friluftsrådet anbefaler i deres brev af 13. oktober 2004, at sejladsforslag 2 følges, under forudsætning af følgende:

1. Landgang kan kun finde sted på dertil indrettede steder.
2. Der kan gives dispensation til organiseret sejlads fra Hillerslev 1-2 gange om året.
3. I forhold til naturgenopretningsprojektet mellem Nr. Broby og Bellinge Bro, hvor der skal skabes våde enge langs med Odense Å, skal der foretages en revurdering af bestemmelserne, når naturgenopretningen er færdig.
4. Der oprettes et brugerråd med kompetence til at give dispensationer, løse konflikter og afvise sejlads, når forholdene ikke er egnede.
5. Der udarbejdes information om forhold vedr. sejlads,

Broby Kommune, Teknisk Udvalg, gør i brev af 16. september 2004 indsigelse imod de to fremsatte forslag til sejladsbestemmelser for Odense Å. De vil have indført, at der må sejles med robåde, kanoer og kajaker på hele strækningen gennem Broby Kommune fra Hillerslev Bro og nedstrøms fra 1. juni til 1. april.

Dansk Ornitologisk Forenings Fynsafdeling anbefaler i brev af 6. oktober 2004, at der ikke ændres på de gældende sejladsbestemmelser.

Danmarks Sportsfiskerforbund, Region Fyn, gør i brev af 12. oktober 2004 indsigelse imod sejladsforslag 2. De kan tilslutte sig sejladsforslag 1.

Jacob Schaffalizky, Muckadell Gods, udtaler i sit brev af 27. september 2004, at han er imod en udvidelse af sejladsretten fra Hillerslev Bro til Brobyværk.

De Fynske Landboforeninger efterspørger i deres brev af 12. oktober 2004 et samlet overblik over bl.a. problematikken vedrørende afstrømning fra befæstede arealer.

Focus Advokater har, i brev af 8. oktober 2004, på vegne af Claus Christensen, følgende kommentarer til regulativforslaget for Odense Å.

1. Der ønskes en vurdering af vandføringsevnen på baggrund af målinger udført i 2002 inden regulativet færdigbehandles.
2. Claus Christensen mener, at det er nødvendigt at udvide gennemløbet i broen ved Borrebyvej.
3. Regulativets forslag om bortskæring og vedligeholdelse af vandløbet er utilstrækkeligt og uhensigtsmæssigt, og grødeskæringen 2. gang ønskes foretaget i åens fulde bredde.
4. Der ønskes i regulativet medtaget bestemmelser, der sikrer amtets renholdelse af drænrør, således at dræning kan ske i overensstemmelse med vandløbslovens § 3, stk. 1.

4.2 Natur- og Vandmiljøafdelingens bemærkninger til indsigelser

4.2.1. Odense Kajakklub, Fyns Kajak Kreds, Danmarks Idrætsforbund og Jacob Schaffalitzky

Natur- og Vandmiljøafdelingen vurderer, at sejlads i vinterhalvåret på strækningen fra Hillerslev Bro til gangbro i Nr. Broby kan forstyrre dyrelivet og give skader på de sårbare nye profiler på den genslyngede strækning af Odense Å. Desuden vil det, såfremt sejlads tillades opstrøms Nr. Broby, være nødvendigt at etablere flere anlæg forbi spærringer. Flere lodsejere har tidligere givet udtryk for, at de ikke ønsker disse anlæg på deres jord. Tilsvarende forhold gælder også ved tilladelse af organiseret sejlads et par gange om året.

4.2.2 Friluftsrådet

Pkt. 1-2: Ang. indrettede steder til landgang og dispensation til organiseret sejlads fra Hillerslev Bro henvises til bemærkninger under afsnit 4.2.1.

Pkt. 3: I det tilfælde hvor det besluttes at åbne for sejlads nedstrøms Nr. Broby kan der i forbindelse med gennemførelse af anlægsarbejder for realiseringen af Vandmiljøplan II projektet fra Nr. Broby til Borreby vise sig behov for at fastsætte midlertidige begrænsninger i muligheden for sejlads under og umiddelbart efter anlægsarbejdet. Midlertidige eller permanente ændringer i sejladsbestemmelser på denne strækning kan behandles og afgøres sammen med afgørelsen i vandløbssagen for projektet. Der henvises i øvrigt til nedenstående bemærkninger i Sammenfatning.

Pkt. 4: Danmarks Idrætsforbund har den 18. marts 2003 foreslået, at der nedsættes et brugerråd for Odense Å. Som svar på en tilsvarende henvendelse har Fyns Amt den 18. september 2003 udtalt, at man ikke finder behov for nedsættelse af et sådant råd. Begrundelse herfor var bl.a., at der med tiden allerede er nedsat forskellige udvalg, grupper og råd i forbindelse med det løbende arbejde med Odense Å og Odense Fjord. Det var vurderingen, at der med de nuværende råd og udvalg er dannet basis for en bred dækning af de interesser, der knytter sig til Odense Å og Odense Fjord.

Pkt. 5: På Fyns Amts hjemmeside er der allerede i dag information om sejlads på Odense Å og andre amtsvandløb på Fyn. Denne information vil blive ajourført med eventuelle ændrede beslutninger om sejlads på Odense Å.

4.2.3 Broby kommune, Teknisk Udvalg

Natur- og Vandmiljøafdelingen vurderer, at vanddybden om sommeren flere steder for lille til sejlads på den del af Odense Å, der løber gennem Broby Kommune. Sejlads om sommeren vil således kunne skade flora og fauna på lavvandede strækninger. Desuden vil sejlads i sommerhalvåret forstyrre fuglene i deres ynglesæson.

Ang. sejlads i vinterhalvåret i Broby Kommune henvises til bemærkninger i afsnit 4.2.1

4.2.4 Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Sportsfiskerforbund

Natur- og Vandmiljøafdelingen vurderer, at vanddybden fra 1. oktober til 1. april på strækningen nedstrøms gangbro ved Nr. Broby normalt er så stor, at sejlads ikke gør skade på værdifulde stryg. Perioden ligger desuden uden for fuglenes ynglesæson, og antallet af roere i vinterhalvåret forventes ikke at kunne forstyrre faunaen i væsentligt omfang.

4.2.5 De Fynske Landboforeninger

I henhold til gældende lovgivning skal eventuelle ændrede tilstrømningsforhold ikke danne grundlag for fastlæggelse af kravene til vandføringsevnen i vandløbsregulativer. Natur- og Vandmiljøafdelingen har i brev af 2. november 2004 til De Fynske Landboforeninger redegjort for forhold i relation til befæstede arealer. Der henvises til kopi af brev, bilag 4.

Problemstillingen drøftedes tillige på møde med landbruget den 3. marts 2005.

4.2.6 Focus Advokater

Pkt.1:

I forbindelse med forarbejdet til revisionen af vandløbsregulativet for Odense Å blev der i 1999/2000 foretaget opmåling af Odense Å opstrøms Borreby, herunder forbi Claus Christensens ejendom. Ved hjælp af vandløbshydrauliske beregninger blev der lavet en detaljeret vurdering af denne strækning vandføringsevne. Desuden blev der i 2000 udført kontrolmålinger af vandføringsevnen i hele Odense Å.

I 2002 blev der foretaget ekstraordinære kontrolmålinger af vandføringsevnen på enkelte strækninger af Odense Å, idet der var mistanke om, at enkelte målinger fra 2000 var påvirket af væltede træer fra orkanen i 1999.

Der kan ikke ud fra disse kontrolmålinger foretages en detaljeret vurdering af vandføringsevnen. En sådan detaljeret vurdering kræver en nøjere analyse af vandløbet og dets geometri, som det skete i 1999/2000.

Kontrolmålingerne fra 2002 overskred ikke gældende krav til vandføringsevnen, bortset fra de to uregulerede strækninger, hvor regulativforslaget foreskriver en justering af krav til vandføringsevnen.

Der er i øvrigt ikke konstateret overskridelser af krav til vandføringsevnen ved Claus Christensens ejendom. Den omstændighed, at der - som advokat Flemming Johnsen anfører - sker oversvømmelser, er således ikke ensbetydende med, at kravet til vandføringsevnen og dermed Fyns Amts vedligeholdelsesforpligtigelse, ikke er overholdt.

Pkt. 2:

Broens gennemløbsprofil er fastlagt i forbindelse med tidligere reguleringer og det falder udenfor Fyns Amts forpligtigelse at

forbedre gennemløbet. Der er i øvrigt ikke konstateret overskridelser af kravet til vandføringsevnen opstrøms broen.

Pkt. 3:

Med hensyn til indsigelsen mod principperne for grødeskæring bemærkes samlet set, at det er en nødvendig forudsætning for at kunne opfylde Regionplanens recipientmålsætning, at der foretages en miljøvenlig grødeskæring. Recipientmålsætningen for Odense Å opstrøms rensningsanlægget ved Ejby Mølle er, at vandløbet skal være egnet som gyde- og/eller opvækstområde for laksefisk. En grødeskæring i vandløbets fulde bredde vil være medvirkende til, at denne målsætning ikke opfyldes.

Pkt. 4:

Vandløbslovens § 3 stk. 1 vedrører udelukkende lodsejerens egen ret til at etablere dræn til vandløbet. Amtet er således ikke forpligtet til at sikre renholdelse af drænudløb.

Sammenfatning

For så vidt angår forslag 2 til ændring af sejladsbestemmelser, er det Natur- og Vandmiljøafdelingens vurdering, at der ved en tilladelse til sejlads på strækningen fra Nr. Broby og nedstrøms i perioden fra 1. oktober og til 1. april ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Der lægges herved til grund, de arter, der er relevante for udpegningsgrundlaget og potentielt kan påvirkes ved en sejlads, i det væsentlig er Sump-Vindelsnegl, Tykskallet Malermusling, Bæklampret og Pigsmerling. En sejlads med robåde, kanoer og kajaker på det nævnte tidspunkt af året, vil således ikke give en væsentlig negativ påvirkning.

Ved afgørelsen om sejlads i efterår og vinterperioden på strækningen fra Nr. Broby og nedstrøms må det med i vurderingen, i hvilken udstrækning det igangværende arbejde med Vandmiljøplan II projektet, herunder gennemførelse af anlægsarbejder og sårbarheden af vandløbsprofilet i årene derefter, skal vægtes. Det skal tillige med i vurderingen, om en tilladelse til sejlads vil kunne influere på opfyldelsen af den kommende Natura 2000-plan med deraf afledte handleplaner, som skal være vedtaget i 2010.

Med hensyn til regulativets øvrige bestemmelser giver indsigelserne og bemærkningerne ikke Natur- og Vandmiljøafdelingen anledning til at foreslå ændringer i det offentliggjorte regulativforslag.

5. Den videre proces

Efter vedtagelsen af regulativforslaget vil regulativteksten og bilag 7 (redegørelse for regulativets grundlag og konsekvenser) samt enkelte rettede kortbilag blive udsendt til de interesseorganisationer og offentlige myndigheder, der har været hørt eller i øvrigt tidligere har modtaget regulativet. Der er efter vandløbslovens regler mulighed for at påklage Trafik- og Miljøudvalgets afgørelse til Skov- og Naturstyrelsen inden en frist på 4 uger fra offentliggørelsen af vedtagelsen.